

La voix Humaine – Reviews

Haarlems Dagblad

KLASSIEK / RECENSIE

Charlotte Riedijk zingt en acteert op topniveau

Het concert door Holland Symfonia bood het Haarlemse publiek een absoluut muzikaal hoogtepunt maar ook een compositorisch dieptepunt. De mini-opera 'La voix humaine' van Francis Poulenc is binnen zijn oeuvre een absoluut meesterwerk. Het verhaal gaat over een vrouw die na een relatie van vijf jaar door haar minnaar wordt verlaten om er met een ander vandoor te gaan. In een laatste telefoongesprek probeert de vrouw hem te vergeefs van zijn 'dwaling' te weerhouden. Door de indrukwekkende vertolking van sopraan Charlotte Riedijk, daarbij gesteund door een fraai spelend Holland Symfonia onder de inspirerende leiding van Ed Spanjaard, wordt 'La voix Humaine' een muzikale belevens van de eerste orde. Het werk op tekst van Jean Cocteau is

Concert door Holland Symfonia o.l.v. Ed Spanjaard. Solisten: Charlotte Riedijk, sopraan en Marco Blaauw, trompet. Composities van Claude Debussy, Ron Ford en Francis Poulenc. Gehoord op zondag 15 oktober, Philharmonie, Haarlem.

spannend geregisseerd door Monique Wagemakers en de outfit van de wanhopige vrouw is een fraaie rode japon, een creatie van Rien Bekkers. Het acteren maar vooral de superbe zangkunst van Charlotte Riedijk is boven alle kritiek verheven. De muziek van Poulenc is zeer suggestief en illustreert het verhaal op een onnavolgbare wijze. Jammer is dat de uiteraard Franse teksten niet te verstaan zijn waardoor je de telefoon-monoloog amper kunt volgen. Een boventiteling had dit probleem kunnen oplossen,

maar met wat fantasie kun je je wel voorstellen hoe een dergelijk gesprek verloopt. De affiniteit van dirigent Spanjaard met de Franse muziek zorgt voor prachtige klankkleuren. Kortom een uitvoering om niet snel te vergeten. Het applaus is dan ook ovationeel.

De compositie 'Gabriel' voor trompet en klein orkest van de in Nederland wonende componist Ron Ford beleefde vanmiddag zijn wereldpremière. Het werk bestaat uit zesentwintig zeer korte deeltjes die absoluut geen afwisseling laten horen. Een verhaal gaat over de aankondiging door Gabriel van de geboorte van Johannes de Doper. De samenhang tussen Gabriel en de Bijbelse teksten is volkomen onduidelijk. Wat het publiek voorgeschoteld kreeg, was niet veel meer dan wat ge-

luiden die het best bij een morbide tekenfilm tot zijn recht zouden komen. Overigens alle complimenten voor trompettist Marco Blaauw. Hij speelde zijn pief-paf-poef- partij overtuigend maar echte muziek viel er niet in te beluisteren.

Het concert werd geopend met de 'Petite Suite' van Claude Debussy. Deze charmante stukjes zijn oorspronkelijk voor piano quatre-mains, maar door Henri Busser voor orkest bewerkt. Hij heeft dat met smaak gedaan maar de intimiteit van deze kleinoden gaat toch verloren door een soort overbelichting. Niettemin blijft het kostelijke muziek en Ed Spanjaard en zijn orkest maakten er kleurrijke muzikale plaatjes van.

RINUS GROOT

Hb 16-10-'06

Rotterdams Dagblad

Poulenc: componist met twee gezichten

Door Willem Jan Kuizer

Rotterdam. Wie de muziek van Francis Poulenc wil horen, moet zich niet laten leiden door zijn orkestwerken, maar door de vele vocale muziek die hij componeerde. Gisterenavond speelde het Nederlands Kamerorkest onder leiding van Philippe Entremont in de Doelen een voorbeeld van beide richtingen.

Poulenc maakte deel uit van de zogenaamde Groupe des Six, een

componisten die het muziekleven in het Parijs van het interbellum vorm gaven. Zij hadden veelvuldig contact met onder andere Igor Stravinsky, Sergei Diaghilev

en met componisten als He-

'La voix humaine' werd uitgevoerd zoals voorgeschreven in de partituur: met een telefoon op het bureau. Aanvankelijk doet de muziek denken aan twee geliefden die praten uit elkaar zijn gescheiden en elkaar alleen nog verbinden door de dunne telefoondraad. Koetsjes en kaltes gilden voorbij, doch dan is daar ineens die spanning. Waar sopraan Alexandra Coko rechaert dat zij niet van het leven heeft willen hebben door middel van sluiptogen schijnt het verdriet en de weghoud van het bestaan. Als de gebrekkige verbinding weer eens wordt verbroken en de enige geluid dat het laatste woord nog hoort is de stem van Coko dat haar ge-

heert. Het is een prachtige

en indringend afbeelding van een

man heeft de verlaten vrouw

aan met de telefoon aan de lijn

van het leven. Hoe tegenwoordig

waren de twee gespeelde composities, en hoe knap zong Coko zich

door de lastige partituur heen. De

lange monoloog (45 minuten onaf-

gebroken zingen) kwam meer tot

leven naarmate hij verderde. Het

NKO en Entremont begeleidde het

belevend.

De gisterenavond eveneens uitge-

voerde 'Sinfonietta' voor kamer-

orkest bleek niet meer te zijn dan

diverterende muziek. Het werk

werd in 1947 in opdracht van de

BBC geschreven en past in de

emigratie leeghoofdige en licht

demagogische omroepstijl (hoen

Al van die tijd. Dat het NKO wat

rommelig oorde in dit werk lag

meer aan de krapte van de Jurn-

aanse Zaal dan aan de muzikale

intenties.

Jurriaanse Zaal de Doelen. Ne-

derlandse Kamerorkest o.l.v. Phi-

lippe Entremont m.m.v. Alexan-

dra-Coko-sopraan. Gehoord: gis-

tervond.

Telefoontje van muzikale betekenis

MUZIEK

Werken van Poulenc, door het Nederlands Kamerorkest o.l.v. Philippe Entremont, 23 april, Beurs van Berlage, Amsterdam. Hemborg, Amsterdam (25) en Rotterdam (27 april).

De telefoon is niet alleen een machiel, een middel tot middelen, maar bovendien een gereedschap dat zich er bij uitstek toe leent om de waarheid te verdoezelen. Jean Cocteau maakte buitengewoon scherpzinnig gebruik van dit gegeven in zijn libretto voor Francis Poulenc's *La voix humaine*.

In deze esnakter uit 1958, in feite een monoloog voor sopraan en orkest, zijn we getuige van een drie kwartier durend telefoongesprek tussen een vrouw en haar voormalige geliefde. Zoals dat gaat horen we maar de helft van de conversatie, en ook dat brengt een vertrouwde spanning teweeg: waar gaat het over? Daarnaast krijgt de in wezen tragische handeling een komisch aspect door

dat de verbinding herhaaldelijk wordt verbroken of verstoord door ongewenste meeluisteraars, een effect dat we kunnen uit de verhalen van Kuisje ('Nee, mevrouw, u spreekt niet met Slagterij van Kampen').

Het Nederlands Kamerorkest brengt het stuk in een semi-scenische uitvoering - wat eigenlijk

neerkomt op een volwaardige en-scenering met het orkest op het podium, want overaand vliegt dit werk niet meer rekwisieten dan een telefoontoestel.

Marquis Wodinsky, die re-gevoel en de geesteswetenschap, wat is dat? Het is dat hoe een doorzicht-ig middel aan toevoegd dat so-praan Alexandra Coku beurt-lyngs tot tafel en bedbank dicht.

Coku's stem is in het lage regis-ter aan de bescheiden kant. Terwijl haar dietle en haar soms iets te open vocalen verraden dat Frans niet haar moedertaal is. Maar dat alles doet niets af aan de bewon-derenswaardige wijze waarop ze de voortdurend wisselende ge-moedstoestand van de telefo-nende vrouw muzikaal en thea-traal gestalte geeft. Vanaf het eer-ste minnen, waarin de vrouw on-der dreigende trillens uit het or-kest zenuwachtig om de telefoon heen draait is de spanning om te snijden.

En die loopt alleen maar op, want in de loop van het ge-sprek duidelijk wordt dat de voor-malige geliefden van alles voor el-kaar verbergen. Zo komt de vrouw erachter dat de man, an-ders dan hij voorwendde, niet uit zijn eigen huis belt. Maar dat laat ze niet merken, zoals ze aanvan-kelijk verbergt hoe aangeslagen ze is door de scheiding. Pas later blicht ze op dat ze de avond tevo-

ren uit washtop den overdons-jaasabietten heeft genomen.

En ook hier moeten we haar op haar woord geloven: de waarheid komt niet boven tafel. Al maakt Wodinsky, zijn duidelijk en helder met die heldere neigingen.

Poulenc's muziek is duidelijk en toegankelijk, zoals al zijn werk, en voegt zelfs op de meest prozaïsche momenten een extra dimensie toe aan de handeling. Alleen al de mi-telende xylofoon die het overgaan van de telefoon verklankt is bril-jant in al zijn eenvoud.

Ook de muzikale opbouw is ge-raffineerd: lange tijd heeft het stuk het karakter van een bejeldid re-cl-tatief, waarbij het orkest herhaal-delijk even stilvalt, maar allengs krijgt de muziek meer structuur, bijvoorbeeld in een beknopt maar meeslepend 'slaaptabletten'-ari-aarje.

Onder leiding van Philippe En-tremont kwam het Nederlands Kamerorkest tot een geladen en tot in de puntjes verzorgde verui-ling die recht deed aan Coku's bijzondere prestatie en waar ken-nelijk het overgrote deel van de repetitied aan opgegaan was. Poulenc's *Sinfonietta*, die als voor-programma fungeerde, beleeftde althans een niet meer dan routi-neuze uitvoering.

Frits van der Waa